

יחסי בית ספר-הורים

ד"ר עידית פסט

המחלקה לחינוך
סמסטר ב' תשפ"ב
קורס מספר

יום ג' 12-14

שעת קבלה: יום ג' 14:00-15:00 או בתיאום מראש

אימייל: fast@bgu.ac.il

הקורס יעסוק באחת הדילמות המרכזיות העומדות בפני אנשי חינוך וקובעי מדיניות: תפקידם של הורים במערכת החינוך והיחסים איתם. באיזו מידה יש לאפשר להורים מעורבות בהתנהלות היומיומית של בית הספר, בתהליך הלמידה, ובקביעת מדיניות? האם מעורבות הורים תורמת להישגי התלמידים? ואם כן, מעורבות מאיזה סוג? מה ההבדל בין מעורבות הורים למען ילדם לבין מעורבות הורים קולקטיבית? מה עושים כשיש קונפליקטים בין בית הספר להורים? כיצד מורות ומנהלות מתנהלות מול מעורבות הורים ותופסות אותה? וכיצד דפוסים של אי-שוויון חברתי פועלים בקשר בין בית הספר להורים? כדי לדון בסוגיות אלה, הקורס ישלב בין חומרי קריאה אקדמיים, מסמכי מדיניות, וניסיונם המעשי של הסטודנטים. נשתמש בידע הקיים בספרות האקדמית בישראל ובעולם כדי להתמודד עם שאלות הנוגעות ליחסי הורים-בית הספר ביומיום של מערכת החינוך בישראל.

דרישות הקורס ופירוט מרכיבי הציון:

קריאה: הסטודנטים נדרשים לקרוא את כל החומרים המוגדרים כקריאת חובה. כל הפריטים נמצאים באתר moodle.

תגובות קריאה: 30% מהציון בקורס יינתנו על שלוש תגובות קריאה שיוגשו במהלך הסמסטר באתר הקורס. הוראות מפורטות להגשת התגובה יינתנו בשיעור. התגובה יכולה להיות על כל אחד מהמאמרים לקריאה באותו שבוע, כל עוד זהו מאמר אמפירי (מחקר) ולא כתבת עיתון או דוח. את תגובת הקריאה יש להגיש עד זמן השיעור בשבוע בו בחרתן להגיב.

השתתפות: הסטודנטים נדרשים להצטרף לשיעור באופן שבועי, ולהיות פעילים בו. 10% מציון הקורס מבוססים על נוכחות פעילה בשיעורים. נוכחות במפגשי השיעור היא תנאי הכרחי ללמידה מעמיקה ומשמעותית בקורס. **עבודה סופית:** 60% מהציון הסופי בקורס יינתן על מטלה מסכמת. פרטים נוספים על המטלה יינתנו בהרצאות ובאתר הקורס.

ציון עובר בקורס הינו 65.

הצהרת קורונה

יתכנו שינויים באופן ההוראה בהתאם למצב הקורונה באותה העת ובכפוף להחלטות הממשלה, האוניברסיטה ולשיקול דעת המחלקה.

הצהרת מגוון וסבלנות

הקורס שואף לתמוך בכל סטודנט וסטודנטית ללא קשר למוצא הלאומי, דתי או עדתי, מצב כלכלי, מגדר, נטייה מינית, דתיות, גיל, נכות או לקות למידה, ארץ מוצא, עמדה פוליטית, או כל מאפיין אחר שמשמעותי עבור היושבות והיושבים בכיתה. ברצוני לאפשר סביבה של כבוד הדדי ומקום לדיאלוג המאפשרים ללמידה משמעותית ואני מעודדת אתכם לפנות אלי בכל עניין.

תכנית השיעורים ורשימת קריאה

(יתכנו שינויים ברשימת הקריאה במהלך הקורס, במידה ויהיו תישלח על כך הודעה מסודרת).

22.03.2022 מבוא לקורס: מהו קשר בית ספר-הורים, מהי מעורבות הורים בחינוך ולמה הם חשובים?

קריאת חובה

נוי, ב. (2014). של מי הילד הזה. הוצאת מופ"ת. עמודים 52-67.

קריאת רשות

Hornby, G., & Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: An explanatory model. *Educational review*, 63(1), 37-52.

Ferrara, M. M. (2009). Broadening the Myopic Vision of Parent Involvement. *School Community Journal*, 19(2), 123-142.

Wilder, S. (2014). Effects of parental involvement on academic achievement: A meta-synthesis. *Educational Review*, 66(3), 377-397

חלק א – הורים

29.03.2022 הון חברתי

קריאת חובה

Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American journal of sociology*, 94, S95-S120. **Pg. S109-S116.**

קריאת רשות

Von Otter, C. and Stenberg, S. Å. (2015). Social Capital, Human Capital and Parent-Child Relation Quality: Interacting for Children's Educational Achievement?. *British Journal of Sociology of Education* 36(7): 996-1016.

Horvat, E. M., Weininger, E. B., & Lareau, A. (2003). From social ties to social capital: Class differences in the relations between schools and parent networks. *American educational research Journal*, 40(2), 319-351.

Sampson, R. J., Morenoff, J. D., & Earls, F. (1999). Beyond social capital: Spatial dynamics of collective efficacy for children. *American sociological review*, 633-660.

05.04.2022 הון תרבותי

קריאת חובה

Lareau, A. (1987). Social class differences in family-school relationships: The importance of cultural capital. *Sociology of education*, 73-85.

קריאת רשות

Calarco, J. M. (2014). Coached for the classroom: Parents' cultural transmission and children's reproduction of educational inequalities. *American Sociological Review*, 79(5), 1015-1037.

Lareau, A. (2015). Cultural knowledge and social inequality. *American sociological review*, 80(1), 1-27

Lareau, A., Evans, S., & Yee, A. (2016). The rules of the game and the uncertain transmission of advantage: Middle-class parents' search for an urban kindergarten. *Sociology of Education*, 89(4), 279-299.

Lareau, A., & Horvat, E. M. (1999). Moments of social inclusion and exclusion race, class, and cultural capital in family-school relationships. *Sociology of education*, 37-53.

Lewis-McCoy, R. H. (2014). *Inequality in the promised land: Race, resources, and suburban schooling*. Stanford University Press. Introduction

Opportunity Hoarding 12.04.2022

קריאת חובה

Lewis, A. E., & Diamond, J. B. (2015). *Despite the best intentions: How racial inequality thrives in good schools*. Oxford University Press. **Chapter 5.**

קריאת רשות

Kelly, S., & Price, H. (2011). The correlates of tracking policy: Opportunity hoarding, status competition, or a technical-functional explanation?. *American Educational Research Journal*, 48(3), 560-585.

Lyken-Segosebe, D., & Hinz, S. E. (2015). The politics of parental involvement: How opportunity hoarding and prying shape educational opportunity. *Peabody Journal of Education*, 90(1), 93-112.

Sattin-Bajaj, C., & Roda, A. (2020). Opportunity hoarding in school choice contexts: The role of policy design in promoting middle-class parents' exclusionary behaviors. *Educational Policy*, 34(7), 992-1035.

פסח 19.04.2022

הצטלבויות והורים "אחרים" במרכז 26.04.2021

קריאת חובה

ארדריך, ל., גולדן, ד., ורברמן, ס. (2018). אימהות וניווט החינוך בבית הספר: מבט השוואתי. *ביטחון סוציאלי* 103: 237-261.

קריאת רשות

Vincent, C., Rollock, N., Ball, S., & Gillborn, D. (2012). Being strategic, being watchful, being determined: Black middle-class parents and schooling. *British Journal of Sociology of Education*, 33(3), 337-354.

Allen, Q. (2013). "They think minority means lesser than" Black middle-class sons and fathers resisting microaggressions in the school. *Urban education*, 48(2), 171-197.

Diamond, J. B., & Gomez, K. (2004). African American parents' educational orientations: The importance of social class and parents' perceptions of schools. *Education and Urban Society*, 36(4), 383-427.

Lavee, E., & Benjamin, O. (2015). Working-class mothers' school involvement: a class-specific maternal ideal?. *The Sociological Review*, 63(3), 608-625.

Morgan, E. H., & Stahmer, A. C. (2020). Narratives of single, black mothers using cultural capital to access autism interventions in schools. *British Journal of Sociology of Education*, 1-18.

Rollock, N., Gillborn, D., Vincent, C., & Ball, S. J. (2014). *The colour of class: The educational strategies of the Black middle classes*. Routledge. **Chapter 5**.

Yan, W. (1999). Successful African American students: The role of parental involvement. *Journal of Negro Education*, 5-22.

03.05.2022 מעורבות הורים קולקטיבית והורים כיוזמים (איך אל פיטר, יתכנו שינויים)

קריאת חובה

הוס, א' (2011). יוזמות הורים להקמת בתי-ספר. הסדרה הכתומה, בית הספר ע"ש פדרמן למדיניות ציבורית וממשל, האוניברסיטה העברית בירושלים. פרקים ב.2, ב.3, ד.

קריאת רשות

Gofen, A., & Blomqvist, P. (2014). Parental entrepreneurship in public education: a social force or a policy problem?. *Journal of Education Policy*, 29(4), 546-569.

Martinez-Cosio, Maria. (2010). "Parents' Roles in Mediating and Buffering the Implementation of an Urban School Reform." *Education and Urban Society* 42(3):283-306.

Posey-Maddox, Linn, Shelley McDonough Kimelberg, and Maia Cucchiara. 2014. "Seeking a 'Critical Mass': Middle-Class Parents' Collective Engagement in City Public Schooling." *British Journal of Sociology of Education* 1-23.

Wells, A. S., & Serna, I. (1996). The politics of culture: Understanding local political resistance to detracking in racially mixed schools. *Harvard Educational Review*, 66(1), 93-119.

Yemini, M., Ramot, R., & Sagie, N. (2016). Parental 'intrapreneurship' in action: theoretical elaboration through the Israeli case study. *Educational Review*, 68(2), 239-255

בג"צ 1245/12 התנועה לחופש המידע ואחרים נ' משרד החינוך והממונה על חופש המידע, עע"ם התשנ"ב (2012).

דיין, א. (2009). לחזק את המוחלשים. *הד החינוך* פ"ג(7): 66-70.

10.05.2022 הורים, בית ספר, וערכים

קריאת חובה

Knafo, A. (2003). Contexts, relationship quality, and family value socialization: The case of parent-school ideological fit in Israel. *Personal relationships*, 10(3), 371-388.

קריאת רשות

Hauser-Cram, P., Sirin, S. R., & Stipek, D. (2003). When teachers' and parents' values differ: Teachers' ratings of academic competence in children from low-income families. *Journal of Educational Psychology*, 95(4), 813.

Schneider, M., Marschall, M., Teske, P., & Roch, C. (1998). School choice and culture wars in the classroom: What different parents seek from education. *Social Science Quarterly*, 489-501.

Elgad-Klonsky, S., & Tamir, E. (2019). An ideological clash of worldviews in State religious schools in Israel. *International Journal of Educational Development*, 70, 102083.

חלק ב – פרספקטיבת המורות והמנהלות

17.05.2022 מורות

קריאת חובה

Lasky, S. (2000). The cultural and emotional politics of teacher-parent interactions. *Teaching and Teacher Education*, 16(8), 843-860.

קריאת רשות

Addi-Racah, A., & Arviv-Elyashiv, R. (2008). Parent empowerment and teacher professionalism: Teachers' perspective. *Urban Education*, 43(3), 394-415.

Bæck, U. D. K. (2010). 'We are the professionals': a study of teachers' views on parental involvement in school. *British Journal of Sociology of Education*, 31(3), 323-335.

Hughes, J. N., Gleason, K. A., & Zhang, D. (2005). Relationship influences on teachers' perceptions of academic competence in academically at-risk minority and majority first grade students. *Journal of school psychology, 43*(4), 303-320.

Schaedel, B., Freund, A., Azaiza, F., Hertz-Lazarowitz, R., Boem, A., & Eshet, Y. (2015). School Climate and Teachers' Perceptions of Parental Involvement in Jewish and Arab Primary Schools in Israel. *International Journal About Parents in Education, 9*(1).

Thijs, J., & Eilbracht, L. (2012). Teachers' perceptions of parent–teacher alliance and student–teacher relational conflict: Examining the role of ethnic differences and “disruptive” behavior. *Psychology in the Schools, 49*(8), 794-808.

יום ההורים 24.05.2022

קריאת חובה

שועי, ת' וטובין, ד' (2022). יום הורים כטקס וסמל, בתוך: עידית טבק ואיציק גילת (עורכים) מבטים מצטלבים – שותפות חינוכית בין הורים לצוותי החינוך. מופת

קריאת רשות

תיקבע בהמשך

יום הסטודנטית 31.01.2022

מנהלות 07.06.2022

קריאת חובה

Addi-Racah, A., & Ainhoren, R. (2009). School governance and teachers' attitudes to parents' involvement in schools. *Teaching and Teacher Education, 25*(6), 805-813

קריאת רשות

Horvat, E. M., Curci, J. D., & Partlow, M. C. (2010). Parents, principals, and power: A historical case study of “managing” parental involvement. *Journal of School Leadership, 20*(6), 702-726.

Lareau, Annette, and Vanessa Lopes Muñoz. 2012. “‘You’re Not Going to Call the Shots’ Structural Conflicts between the Principal and the PTO at a Suburban Public Elementary School.” *Sociology of Education 85*(3):201–18..

חלק ג – תוכניות התערבות ("אז מה אפשר לעשות?")

תוכניות למורים 14.06.2022

קריאת חובה

Symeou, L., Roussounidou, E., & Michaelides, M. (2012). " I Feel Much More Confident Now to Talk With Parents": An Evaluation of In-Service Training on Teacher-Parent Communication. *School Community Journal*, 22(1), 65-87.

קריאת רשות

Smith, T. E., & Sheridan, S. M. (2019). The effects of teacher training on teachers' family-engagement practices, attitudes, and knowledge: A meta-analysis. *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 29(2), 128-157.

יקבע בהמשך 21.06.2022

הצגת תוכניות התערבות 28.06.2022